

L a t w e e f c h u U w i s e s .

№. 38. Zettortdeenä 23schä September 1837.

J a u n a s i n n a .

Baldohnes nelaika mahzitais — Zimmermann wahrda — jaw fennaki preefsch mirschanas bija iswehlejis fawai draudsei par peeminnu 50 fubr. rubl. No schihs naudas mantineekem bij kahda derriga grahmata japehrē draudsei isballiht; tā nelaiķis to bij rakstōs nolizzis. Kad nu pee schihs kirspheles pahri pahr 200 mahjahm peederr, tad tee kungi drihs nojehdse, masa leeta no grahmatahm buhschoht sagahdajama par 25 kap. pa mahjahm. — Tomehr Deewam pateikdami par nelaiķa mahzitaja labbu firdi mehš kohpā zittu padohmu atraddam, eedohmadamees preefsch wiffas kirspheles us scho dahwanu kahdu paleekamu grahmatu krahjumu dibbinaht. Tee lohti teizami mantineeki un ihpafchi nelaiķa mahzitaja brahta dehls, zeenigs kandidata kungs, Wridriķs Zimmermann, itt ar mihlestibu gahdaja us peeminnetu wihsī ar wiffadahm fwehtahm, derrigahm un jaunahm grahmatahm Baldohnes draudsei us ilgeem laikeem paleekamu dwehseles labbumu eedoht.

Slavehts Deews! 133 glihfchi eefectas grahmatas irr labbi atwestas, un tik ne jaw pufse pee teem aisdohta, kam patikschana irr, ko palaffiht. Grahmatas warr 6 nebdelas patureht, un ilgaki, ja peederr pee tahdahm, kas us muhschigu dsihwibu fataifa. — Lai Deews fwehti scho jaunū buhschanu, lai draudses lohzeklus muddina ik gaddus no labba prahta ko famest, ka grahmatas warr peepirkt flahht, scho krahjumu wairoht. Tas augstais Tehws gribbetu nelaiķa ganna dwehfeli eepreezinahht, scha preefschā muhsfu karstas firds pateizibas nesdams. Tizzam zeeti, tas labs darbs, ko winsch teitan par peeminnu atfahjis, to tur pawaddihs, fur tas taisnais fwehtu algu krahj, fur behdu affa-

ras wairs ne birst, un tee kas tizzibu turrejufchi muhschu muhscham redsefes. Lai tas zelsch, ko winsch mums rahda, muhsfu starpā isdohdahs pee usstubbinafchanas us wiffu labbu, pee meerigas dsihwofchanas bes ffaudibas un eenaida, pee fristigas tizzibas wairoschanas. Un ja Deews schehlo, un paschi arridsan ne apnihfstam labbu zihnifchanu pabeigt, tad ar besgalligu preeku zittā saulē paldees fazzifim dahwanu dewejam, ka winsch mums un muhsfu pehznahkameem labba darrijis.

Schi finna mums zaur grahmatu atnahkuffi. Luhdsamees rakstitaju ir turplikam muhs eepreezinahht ar jaunahm sinnahm. — Un ja arri wehl zittur kahda weeta buhtu laffifchanas beedribas zehluschees, tad laffitaji! mums to ne flehpat. Tahdas sinnas atspirdsina dwehfeli un darra zilweku kohpigu tam peepalihdseht, ka tumfiba iskllyst un gaisma pleschahs pahr mihlu tehwu semmi.

W. P.

I l g a z e e t u m a s t r a h p e .

Wezzi Spranzoschu likkumi pasuddinaja leelus grehzineekus ne tikkai us wiffu zilweka muhschu, bet us fimschgaddigu zeetuma strahpi. Ir Wahzsemme bija zittkahrt fchi ehrmiga eerascha. Spranzoschu semme tatschu weenreis tā notikke, ka weens zilweks scho strahpes laiku pahrdsihwoja. Rā jaunekli no 19 gaddeem teefa scho zilweku pasuddinaja us fimschgaddigu zeetuma darba-strahpi, un 1788tā gaddā dsihwoja tas pats zilweks kā firngalwis no 119 gaddeem un 6 mehnescheem. Deews bij brihnumu pee scho zilweku darrijis, pahr ko katrs brihnojahs. Ir firngalwis ne buhs mas brihniķees pee fawas atpakkaf-nahfshanas tehwa-semmes

pilsatâ wissu pahrgrohsitu un neweenu dwehseli
atrasht, us fo tas buhtu warrejis fazziht: „Wot
tu manni wehl pasihsti?“ B—y.

P a f a k k a.

No wezzeem laifeem libds scho baltu beenu
Lauwa tohp zeenihts par fehninu pahr wisseem
mescha swehreem, tapehz ka stipraks pahr wis-
feem. Tahds lauwa jaw gluschi wezs palizzis,
un ne warredams wairs few barribu pats gab-
daht, jaunatais dehls winnu barroja. Scham
nu dewe wezzais scho labbu padohmu par mah-
zibu: „lai fargahs eenaidu zelt ar zilweku, un
scho nekad ne aiskarroht ne winnu kibbelejoht; jo
zilweks effus stipraks pahr wisseem mescha put-
neem, lohpeem un plehfigeem swehreem, lai
buhtu kahdi un kur buhdami, woi wirf sem-
mes, woi eeksch semmes, woi gaisâ, woi uhdeni.“
Rabbi! bet jauns lauwa sahze manniht sawus
spehkus, ka warren stiprs effus, un arridsan bij
pateesi naggigs puifis, kam sohbi kâ sruhgu na-
glas, un balsâ kâ pehrkons kad no tablenes
ruh. Bet meddidams wehl nekad ne bij tahli
no miggas gahjis, tapehz ka wissus ehdamus
bij tuwumâ deesgan dabhujis. Kad nu wezzais
scham atkal runnaja no zilweka leela spehta, un
ka no ta buhs fargatees, tad jaunais galwu
krattidams ne gribbeja tehnam tizzeht, ne wairs
winnu klauflht. Zegahje nu tihscham us med-
dischamu, un gribb tik ilgi mefleht, kamehr dab-
buhâ zilweku redseht un pasiht. Utrohd pa-
preeksch diwi wehrschus, kas preeksch arkla bij
aisjubgti. Lauwa tudat pee-eet flahht, un scheeni
prassa: „woi effat zilweki?“ Schee atbild: ne,
bet zilweks muhs kohpâ fasehjis un tē gaidam
sawu fungu. — Lauwa atkal gabbalu gahjis
eeraug brangu muddigu ehseeli, kam assi apfal-
tas kahjas un fegli us mugguru bij, bet ar ee-
maufteem peeseets pee kohka. Tudat scho arri
prassih: „woi effi zilweks?“ Ne, atfalka firgs,
bet zilweks manni tē peesehjis, un man tē ja-
gaid kamehr pats fungs nahks un us mannim
jahs. Lauwa aiseet brihnodamees, un atrohd
nu semneeku kas meschmallâ malku zirte. Scho
tâpat prassa: „woi effi zilweks?“ — Tâ irr

gan, atbild semneeks, zilweks jel esnu, kas tad
zits? — „Nu tad labbi, nahz tudat us plazzi,
un taisees ar mannim zihksistees un fautees,“ tâ
fazzija lauwa jaw frehpes krattidams un sohbus
trinnohht. Bet semneeks scham tâ: kâ tew pa-
tiht, snohtin! bet ja gohda zihnitais gribbi buht,
tad palihdsi man papreeksch sawu darbu tē pa-
beigt un malku fastaldiht, tad tudat eeschu un
tew pa prahtam ar tew iszihnischohs. Nu sem-
neeks eezirte ar sawu zirri it stipri eeksch kohka,
labbu plattu plihsumu eeksch kohka ar to darri-
dams, un mahzidams skubbinaja lauwa, lai
nu sawus stiprus naggus tē aijâ eebahsch un ar
sawu stiprumu wissu kohku puschu plehsch. Tas
lauwam likkâhs masa leeta buht, un tudat tâ
darrija, un eebahse abbus lettenus eeksch plih-
fuma. Bet nu semneeks sawu zirri ahtri is-
rahwe no kohka, un kohka schellums farahwahs
atkal zeeti kohpâ, ar fo swehrs tik labbi kâ guh-
stihst un pee kohka kâ peeseets bija. Nu ruhze
no dusmahm un us pakkal kahjam lehtadams
no leelahm fahpehm blahwe kâ pats launais.
Pa tam semneeks prohjam, un skrehje pehz pa-
liga. Kad lauwa to redseja, tad no bailehm fa-
nehmahs ar wissu spehku israut kahjas no kohka;
israhwe arri, bet abu! naggi noht, tee palikke
eeksch kohka, un letteni nodihwati affinaini bes
ahdas. Tad smaggi klibbodams, un no zilweka
behgdams, steidsahs us mahjahm. Tur rah-
dija tehnam sawas kahjas un fazzija ar assa-
rahm: af tehtih! tehtih! kaut es tew buhtu
tizzejis un taweem wahrdeem klaufljis, tad man
taggad ne tahds kauns, ne tahdas leelas sahpes
buhtu jazeesch. Deews sinn kâ nu us preekschu
ar man buhs, woi wehl palikschi weffels! —
Palikfi gan, atbildeja tehws, uslikfschu tew tu-
dal sahles us tawahm wahtim kas sahpes rem-
dehs, un par ilgotni warr buht ir naggi tew at-
augâ. Bet sinnams wahjaks gan palikfi us kah-
jahm ne ka muhsu ziltâ raddi, un tas tew par
mahzibu us wissu sawu muhschu libds ar wis-
feem nebehndeekeem: ka jauneekeem ne buhs
pahrgudreem buht, bet behrneem buhs
wezzakeem tizzeht, un labpraht un zeeti
teem klauflht.

Zeesas fluddinaſchanaſ.

Us pawehleſchanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsis re. re. re., tohp no Dundangas pagasta teefas wiffi tee, kam kahdas taisnas prassifchanas pee ta Zalgawa nomirruscha Andreij Feld anna un pee teem noflifkufcheem ispirkteem rekrufcheem Dibrika Baumanna un Prizza Anſenau buhtu, usaizinati, pee saudeſchanas sawas teefas lihds 9tu Oktober f. g. pee Dundangas pagasta teefas peeteiktees.

Dundangas pagasta teefa, 4ta September 1837. 3
(Z. S.) ††† Anſ Eichmann, pagasta wezzakais.
(Nr. 168.) L. A. Stavenhagen, pagasta teefas ffrihweris.

Us pawehleſchanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsis re. re. re., tohp wiffi tee, kam kahdas taisnas prassifchanas pee ta Puhnes saimneeka Muifcharaij Ehtmann Anſohna buhtu, kas inventariuma-truhkuma un magasihnes parradu dehl sawas mahjas nodewis, usaizinati, 28ta Oktober pee Puhnes un Wezzpilles pagasta teefas peeteiktees.

Puhnes un Wezzpilles pagasta teefa, 28ta August 1837. I
(Z. S.) ††† Sibman Freiberg, pagasta wezzakais.
(Nr. 46.) Fr. Hildebrand, pagasta teefas ffrihweris.

Rundales pagasta teefa zaur scho simamnu darra, ka tas Rundales kalps Jahnis, no Klibjahnu Zurra mahjahm, tai nakti no 5ta us 6tu September f. g. us Schaines jeb Elleijs zetta, ne zif tablu no Mahlu frohga, 6 gaddu wezzu ehfseli atraddis, ar bebrahm schimmela spalwahm un ar melneem farreem un asti. Kam schis ehfselis peederretu, teef usaizinahts, schein peeteiktees, un scho ehfseli prett barroschanas atlihdsinaschanu prettim nemt, un ar taisnahm parahdischanas simehm peerahdiht, ka tas ehfselis winnam peederr.

Rundales pagasta teefa, 10ta September 1837. 2
(Z. S.) ††† Spigge Peter, pagasta wezzakais.
(Nr 133.) Heydtmann, pagasta teefas ffrihweris.

Krohna Kendesmuifchas meldera Seeberg mahjas 3 sirgi peeklihdschi, prohti: 1) duhfaina schwe, 4 gaddus wezza; 2) gaischi behrs sirgs, treisa pakka-kahja pahri pahr naggu drufzin balta, pahri pahr 12 gadd. wezs; 3) puffsirgs, kreisa pakka-kahja pahri pahr naggu drufzin balta, ar baltu srihpu peere un pahr degannu, arri pahri pahr 12 gadd. wezs. Kam schee sirgi peederretu, to usaizina, 6 neddelu starpâ prett barroschanas atlihdsinaschanu tohs sirgus pretti

nemt, zittabi schohs pee Krohna Kendes pagasta teefas uhtrupê pahrdohs.

Kr. Kendes pagasta teefa, 6ta September 1837. 2
††† Auster Abing, pagasta wezzakais.
(Nr. 156.) W. Freudendorff, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prassifchanas noi meleschanas pee tahs atstahdas mantas ta nomirruscha Basses saimneeka Swirbulu Krista Sperling buhtu, tohp usaizinati, pee saudeſchanas sawas teefas diwu mehneschu starpâ, un wiffwehlat lihds 5tu November f. g. pee schihs pagasta teefas peeteiktees. Klosther-Disputtes pagasta teefa, 3schâ September 1837. I

Lohm Jacobsohn, pagasta wezzakais.
(Nr. 190.) Fr. Grening, pagasta teefas ffrihweris.

Kad Wafhusen-Dehseles pagasta teefa pahr to mantu ta Dehseles Uppeneeku mahju saimneeka, Ehrmann Laugalla, konfursi nospredusi, tad teef zaur scho wiffi parradu deweji ta peeminneta saimneeka usaizinati, 4 mehneschu starpâ no appakſchraſtitas deenas pee Dehseles pagasta teefas peeteiktees.

Dehsele, 9ta August 1837. 3
Otto Dypelt, peefschetais.
G. Adolphi, pagasta teefas ffrihweris.

Us Jaunjelgawas pilsteefas pawehleſchanu teef tas usaizinahts, kam ta laiwa peederretu, kas April mehnesi f. g. pee Menkumuischas Daugawa nekerta un apturreta, wiffwehlat lihds 9tu Oktober f. g. ar taisnahm parahdischanahm ka schi laiwa winnam peederr, schein peeteiktees, un sawu laiwu prett glabbaschanas atlihdsinaschanu pretti nemt, zittabi scho pagasta lahdei par labbu uhtrupê pahrdohs.

Menkumuischas pagasta teefa, tai 11ta September 1837. 3
††† Jahn Brakan, pagasta wezzakais.
(Nr. 32.) C. Schilling, pagasta teefas ffrihweris.

Zittas fluddinaſchanaſ.

Peefdeen iseihoht, sefdeen nahsoht, nakti tai 10ta September schein pilſata kahdam fungam 11 sudr. ehdamas karrotes, 2 leelas sudr. karrotes, weena ar fo suppi un ohtra ar fo wabritas leetas preeſchâ leek, nosagtas. Schihm sudraba leetahm bij tee bohstabi T. v. S. ceuillti. Tas saglis arri 3 masus sudr. kal-tus puttu pihpius lihds nehmis, weenam bij wabks nokalts ar zeppuri, ka to schandaru saldati walka. Kas pee Zalg. Latw. rihta-mahzitaja pahr schihm sagtahm leetahm flaidru sinnu dohd, tam sohla 6 sudr. rublus pateizibas naudas. 2

Taltes pilfatinà irr namš Nr. 20., preefch 15 gaddeem buhwchts, wehl itt weffels, ar labbahm eetaiffchanahm, kas zitteem nammeem truhft, ar 7 filteem kambareem, ar leelu fehtas widdu un jaunu ehrbergi, kur flehts, mahguhftis un stallis preefch 2 gohwim un 4 firgeem. Echis namš labbâ weetâ pee tirus, un geld titlabb pamiliei, kâ arri kohpmanna = jeb trakteera = buhfchanai. Pirzejus luhdfahs, preefch jauneem feema-fwehtkeem pahfâ nammiâ peefazzitees — fcho pirkfchanu notaficht. 2

Sinna pahr jaunu grahmata.

Dakter Adolphi kungs, kas wiffahm muifchas walbifchanahm, un ihpafchi mohderehm gan labbi buhs pafiftamš, kahbu grahmatinu farakftijis, kurrâ at-rohn pamahzifchanas mohderehm, kâ pee lohpu kohpfchanas buhs turretees. Schinni grahmatinâ labbi pehz fahrtas wifs falifts, kas mohderei geld finnaht fawâ ammatâ. Daudf gan tanni atrad-dihš, ko jaw buhs finnajusi, bet arri ne truhft tahdas mahzibas, kas, kaut jaunas un ne wiffem

finnamas, tomehr prahta zilwekam tuhdat kâ ber-rigas israhdahs. — Weeglas deenas mohderei wif-fai ne buhs, ja ta pehz fchihm mahzibahm darrihs, bet ja fweedri birs un kahjas kuftefes, rohka nems fpohfchus rubbulis. Echis grahmatina jo geldiga buhs mohderneekeem nolift par fuhra afmini kun-traktehm, jeb labbaki fazzifchu: ja fcho afmini no-likfi par grunti, ehka tâ izelfees patte no fewis, ka buhs drohfch un fiiprs pajumts kur dshwoht. Lai mohderes uenemahs drohfchi pee tam turre-tees, ko tur mahza, ja tai to dohd un to ee-wehl, ko ta grahmata fakka mohderei wajadfigu. Ja kuntrakti taifa, grubti wiffu atgahdatees, un runnatu wahrdu mafa wehfmina brificham tik tahtu aifdsenn, ka to ne warr wairs fadabbuht rohka; drikkchts wahrds paleek us behrnu behrneem. —

Ne mohderehm meen — itt wiffem kam gohws kuhftis, fchi grahmatina geldiga buht pee rohkas. Talabbad to gan pirkš ir tulfchâ gaddâ. Naw dahrga, — makfahs ar wahku 50 kap. fudr., woi to pehrk Wahzu jeb Latweefchu wallodâ, ja to 4 neddelu fiarpâ pee mums jeb pee Steffenhagen kunga apstelle, — pehz nems wairak. I

W. Pantenius,
Selg. Latw. rihta-mahzitais.

Naudas, labbibas un prezzu tirus us plazzi. Rihgâ tanni 13tâ September 1837.

	Sudraba			Sudraba	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 rubli 57½ kap. papihru naudas gelbeja	I	—	I pohds kanepeu . . . . . tappe makfahs ar	—	80
5 — papihru naudas	I	40	I — linnu labbakas furtes — —	2	—
I jaunš dahlderis	I	32	I — — fliftakas furtes — —	I	80
I puhrs rudsu . . . . . tappe makfahs ar	I	10	I — tabaka	—	65
I — fweefchu	I	80	I — dselses	—	75
I — meefchu	I	—	I — fweefsta	2	—
I — meefchu = putrainu — — —	I	40	I muzzu filku, preefchu muzzâ — —	5	30
I — ausu	—	60	I — — wihfchmu muzzâ — —	5	40
I — fweefchu = miltu	2	30	I — farkanas fahls	6	—
I — bihdeletu rudsu = miltu — —	I	50	I — rupjas leddainas fahls — —	5	—
I — rupju rudsu = miltu — — —	I	15	I — rupjas baltas fahls — —	4	30
I — firnu	I	50	I — smalkas fahls	4	20
I — linnu = fehklas	3	25	50 grafchi irr warra jeb papihres rublis un		
I — kanepeu = fehklas	I	25	warra nauda stahw ar papihres naudu wecnâ		
I — kimmenu	5	—	makfâ.		

W r i h w d r i k k e h t.

No juhymallas-gubernementu augstas walbifchanas puffes: Hofraht von Braunfchweig, grahm. pahrluhfotais.
No. 335.